

Bilag 1. Liste over ikke-økologiske gødningsstoffer og jordforbedringsmidler

Betegnelse: (Produkter, der er sammensat af eller kun indeholder de nedenfor anførte stoffer)	Beskrivelse, krav til sammensætning og brugsbetingelser:	Skal føres ind i logbog for planteavl som:	Fyldestgørende dokumentation af behov:
Fast husdyrgødning	Produkt fremstillet ved blanding af husdyrgødning og vegetabilsk materiale (strøelse). Ikke fra jordløst husdyrbrug.	Gødning	Dokumentation af behovet.
Tørret fast husdyrgødning, herunder tørret fjerkrægødning	Ikke fra jordløst husdyrbrug	Gødning	Dokumentation af behovet.
Kompost af husdyrgødning, herunder fjerkrægødning og komposteret fast husdyrgødning	Ikke fra jordløst husdyrbrug	Gødning	Dokumentation af behovet.
Flydende husdyrgødning (gylle, ajle m.m.)	Anvendes efter kontrolleret gæring og/eller passende opblanding. Ikke fra jordløst husdyrbrug.	Gødning	Dokumentation af behovet.
Komposteret eller forgæret husholdningsaffald	Produkt fremstillet af kildesorteret husholdningsaffald, der er blevet underkastet kompostering, eller der er sket en anaerob forgæring med henblik på produktion af biogas. Kun vegetabilsk og animalsk husholdningsaffald. Skal være produceret i et lukket og overvåget indsamlingssystem, som er godkendt i Danmark. Maksimal koncentration i mg. per kg. tørstof: <ul style="list-style-type: none"> • cadmium: 0,7 • kobber: 70 • nikkel: 25 • bly: 45 • zink: 200 • kviksølv: 0,4 • chrom (i alt): 70 • chrom (VI): ikke påviselig 	Gødning	Dokumentation af behovet.

Betegnelsen: (Produkter, der er sammensat af eller kun indeholder de nedenfor anførte stoffer)	Beskrivelse, krav til sammensætning og brugsbetingelser:	Skal føres ind i logbog for planteavl som:	Fyldestgørende dokumentation af behov:
Tørv	Må kun bruges i forbindelse med havebrug (gartnerier, blomster- og trædyrkning, planteskoler)	Voksemedie	Angiv plantekultur
Kompost fra svampedyrking	Det oprindelige voksemedium må kun være fremstillet af produkter fra denne liste	Jordforbedringsmiddel	Notér, hvorfor produktet er nødvendigt på din bedrift
Ekskrementer fra orme (ormekompost) og insekter		Gødning	Notér, hvorfor produktet er nødvendigt på din bedrift
Guano		Gødning	Dokumentation af behovet
Komposteret eller forgæret blanding af vegetabilsk materiale	Produkt fremstillet af blandinger af vegetabilsk materiale, der er blevet underkastet kompostering, eller der er sket en anaerob forgæring med henblik på produktion af biogas	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hvis stoffet indeholder mere end 3 kg N/ton 2. eller mere end 20 kg N/ton tørstof, selvom indholdet af N er mindre end 3 kg N per ton produkt, skal det føres ind som gødning. 3. Rent have- og parkaffald betragtes som jordforbedringsmiddel uanset N-indhold. 	Notér, hvorfor produktet er nødvendigt på din bedrift
Biogasfermentat indeholdende animalske biprodukter, som er nedbrudt sammen med materiale af vegetabilsk eller animalsk oprindelse, som anført i dette bilag	Animalske biprodukter (herunder biprodukter fra vilde dyr) af kategori 3 og mave- og tarmindehold af kategori 2 (kategori 2 og 3 som defineret i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1069/2009) må ikke være fra jordløst husdyrbrug. Processerne skal være i overensstemmelse med Kommissionens forordning (EU) nr. 142/2011. Anvendes ikke på de spiselige dele af afgrøder.	Gødning	Dokumentation af behovet.

Betegnelsen: (Produkter, der er sammensat af eller kun indeholder de nedenfor anførte stoffer)	Beskrivelse, krav til sammensætning og brugsbetingelser:	Skal føres ind i logbog for planteavl som:	Fyldestgørende dokumentation af behov:
Følgende produkter eller biprodukter af animalsk oprindelse: <ul style="list-style-type: none"> • blodmel • hovmel • hornmel • benmel eller aflimet benmel • fiskemel • kødmel • fjermel • uld • stykker af skind • hår, børster, m.m. • mælkeprodukter • pels • hydrolyserede proteiner 	Må kun bruges i henhold til gældende, generelle regler om gødsning med animalske biprodukter. Særligt for stykker af skind maksimal koncentration af chrom (VI) i mg. per kg tørstof: ikke påviselig Særligt for hydrolyserede proteiner: må ikke anvendes på spiselige dele af planten	Gødning	Dokumentation af behovet.
Produkter eller biprodukter af vegetabilsk oprindelse til gødsning (mel af oliekræver/-skrå, kakaoskaller, maltspirer, m.m.)		Gødning	Notér, hvorfor produktet er nødvendigt på din bedrift
Hydrolyserende proteiner af vegetabilsk oprindelse.		Gødning	Notér, hvorfor produktet er nødvendigt på din bedrift.
Alger og algeprodukter	Skal være fremkommet direkte ved: <ul style="list-style-type: none"> • fysisk behandling, herunder tørring, frysning og formaling • ekstraktion med vand eller syre og/eller basiske vandige opløsninger, eller • gæring 	Gødning	Notér, hvorfor produktet er nødvendigt på din bedrift
Savsmuld og træflis	Kun fra træ, der ikke er kemisk behandlet efter fældning		Notér, hvorfor produktet er nødvendigt på din bedrift
Komposteret bark	Kun fra træ, der ikke er kemisk behandlet efter fældning		Notér, hvorfor produktet er nødvendigt på din bedrift
Præparater baseret på mikroorganismer til jordforbedring	Må ikke indeholde eller være fremstillet vha. GMO*		Notér, hvorfor produktet er nødvendigt på din bedrift

Betegnelse: (Produkter, der er sammensat af eller kun indeholder de nedenfor anførte stoffer)	Beskrivelse, krav til sammensætning og brugsbetingelser:	Skal føres ind i logbog for planteavl som:	Fyldestgørende dokumentation af behov:
Præparater baseret på mikroorganismer til aktivering af kompost	Må ikke indeholde eller være fremstillet vha. GMO*		Notér, hvorfor produktet er nødvendigt på din bedrift
Træaske	Kun fra træ, der ikke er kemisk behandlet efter fældning Asken skal til enhver tid overholde de af Miljøministeriet fastsatte grænse- og afskæringsværdier Asken skal også overholde de gældende regler fra Skov og Naturstyrelsen og Miljøstyrelsen	Gødning	Notér, hvorfor produktet er nødvendigt på din bedrift
Blødt råfosfat	Produktet skal være som defineret i gældende regler om gødning. Cadmiumindhold på højst 90 mg/kg P2O5	Gødning	Notér, hvorfor produktet er nødvendigt på din bedrift
Aluminiumcalciumfosfat	Må kun bruges på basisk jord (pH>7,5) Produktet skal være som defineret i gældende regler om gødning. Cadmiumindhold på højst 90 mg/kg P2O5	Gødning	Jordbundsanalyse: Fosfortal under 3, som der må gødes op til på den enkelte mark
Jernværksslagger (thomasfosfat)	Produktet skal være som defineret i gældende regler om gødning.	Gødning	Jordbundsanalyse: Fosfortal under 3, som der må gødes op til på den enkelte mark
Kaliumråsalt (kainit, sylvinit, m.m.)	Produktet skal være som defineret i gældende regler om gødning.	Gødning	Notér, hvorfor produktet er nødvendigt på din bedrift
Kaliumsulfat, der muligvis indeholder magnesiumsalt	Produkt, der er fremstillet af kaliumråsalt ved en fysisk udvindingsproces, og som muligvis også indeholder magnesiumsalte	Gødning	Jordbundsanalyse: Kalital under 8, som der må gødes op til på den enkelte mark
Vinsasse og vinsasseekstrakt	Vinsasse fra salmiakproduktion må ikke bruges	Gødning	Notér, hvorfor produktet er nødvendigt på din bedrift

Betegnelse: (Produkter, der er sammensat af eller kun indeholder de nedenfor anførte stoffer)	Beskrivelse, krav til sammensætning og brugsbetingelser:	Skal føres ind i logbog for planteavl som:	Fyldestgørende dokumentation af behov:
Calciumcarbonat (kridt, mergel, pulveriseret kalksten, algekalk, fosfatholdigt kridt)	Kun naturligt forekommende		Notér, hvorfor produktet er nødvendigt på din bedrift
Bløddyrssaffald	Kun hvis det stammer fra bæredygtigt fiskeri, eller økologisk akvakultur	Gødning	Notér, hvorfor produktet er nødvendigt på din bedrift
Æggeskaller	Ikke fra jordløst husdyrbrug	Jordforbedringsmiddel	Notér, hvorfor produktet er nødvendigt på din bedrift
Calciumcarbonat og magnesiumcarbonat (for eksempel dolomitkalk og pulveriseret magnesiumholdigt kalksten)	Kun naturligt forekommende	Jordforbedringsmiddel	Notér, hvorfor produktet er nødvendigt på din bedrift
Magnesiumsulfat (kiserit)	Kun naturligt forekommende	Gødning	Jordbundsanalyse: Magnesiumtal under 6, som der må gødes op til på den enkelte mark
Calciumkloridopløsning	Kun til behandling af blade på æbletræer efter påvist calcium-mangel	Gødning	1. Planteanalyse, der viser lave calciumværdier, eller 2. Konsulenterklæring hvor forhold såsom erfaring af tidligere problemer, lav bæring eller følsomme sorter fremgår
Calciumsulfat (gips)	Produktet skal være som defineret i gældende regler om gødning. Kun naturligt forekommende.	Gødning	Konsulenterklæring
Kalkslam fra sukkerfabrikker	Biprodukt fra sukkerproduktion af sukkerroer og sukkerrør	Gødning	Notér, hvorfor produktet er nødvendigt på din bedrift
Kalkslam fra vakuumsaltproduktion	Biprodukt fra vakuumsaltproduktionen fra saltlage, der udvindes i bjerge	Gødning	Notér, hvorfor produktet er nødvendigt på din bedrift
Rent svovl	Produktet skal være som defineret i gældende regler om gødning.	Gødning	Konsulenterklæring eventuelt vedlagt en bladanalyse inkl. N/S forhold

Betegnelsen: (Produkter, der er sammensat af eller kun indeholder de nedenfor anførte stoffer)	Beskrivelse, krav til sammensætning og brugsbetingelser:	Skal føres ind i logbog for planteavl som:	Fyldestgørende dokumentation af behov:
Mikronæringsstoffer (bor, cobolt, kobber, jern, mangan, molybdæn og zink)	Produktet skal være som defineret i gældende regler om gødning.	Gødning	Konsulenterklæring, der som udgangspunkt er vedlagt lave analyseværdier fra jordbund eller planter. Det skal beskrives i konsulenterklæringen, hvis analyse ikke er relevant.
Særligt for solubor	Produktet skal være som defineret i gældende regler om gødning.	Gødning	Som udgangspunkt kun til følsomme afgrøder, for eksempel korsblomstrede planter eller rodfrugter: Konsulenterklæring og jordbundsanalysetal på 4 eller derunder. Maksimalt anerkendt behov: 3 x 3 kg per ha.
Særligt for mangansulfat	Produktet skal være som defineret i gældende regler om gødning.	Gødning	Konsulenterklæring evt. vedlagt resultat af fluorescensmåling eller planteanalyse. Maksimalt anerkendt behov: 1600 g mangan per ha (for eksempel 5 kg mangansulfat 32 %)
Natrium klorid	Kun stensalt	Gødning	Konsulenterklæring vedlagt lave analyseværdier
Stenmel, ler (herunder perlit, vermiculit, m.m.)		Jordforbedring	Notér, hvorfor produktet er nødvendigt på din bedrift
Leornadit (rå organisk aflejring rig på humussyrer)	Produktet skal være fremkommet som biprodukt ved minedrift	Gødning	Notér, hvorfor produktet er nødvendigt på din bedrift
Humus- og fulvosyre	Kun hvis opnået ved uorganiske salte/opløsninger med undtagelse af ammoniumsalt eller opnået fra rensning af drikkevand	Gødning	Notér, hvorfor produktet er nødvendigt på din bedrift
Xylit	Kun hvis det fremkommer som biprodukt ved minedrift (fx som biprodukt ved udvinding af brunkul)	Gødning	Notér, hvorfor produktet er nødvendigt på din bedrift
Chitin (polysaccharid udvundet af skal fra krebsdyr)	Produktet skal komme fra bæredygtigt fiskeri, som defineret i artikel 3, litra e), i Rådets forordning (EF) nr. 2371/2002, eller fra økologisk akvakultur		Notér, hvorfor produktet er nødvendigt på din bedrift

Betegnelsen: (Produkter, der er sammensat af eller kun indeholder de nedenfor anførte stoffer)	Beskrivelse, krav til sammensætning og brugsbetingelser:	Skal føres ind i logbog for planteavl som:	Fyldestgørende dokumentation af behov:
Organisk rig aflejring fra ferskvandsområder dannet ved udelukkelse af ilt (fx sapropel)	<p>Kun organiske sedimenter, der er bi-produkter af ferskvandsforvaltning eller udvundet af tidligere ferskvandsområder.</p> <p>Hvor det finder anvendelse, skal udvinding ske på en måde, der medfører minimal påvirkning af vandmiljøet.</p> <p>Kun sedimenter, som hidrører fra kilder fri for kontaminering med pesticider, persistente organiske miljøgifte og benzinlignende stoffer.</p> <p>Maksimal koncentration i mg per kg tørstof: cadmium: 0,7, kobber: 70, nikkel: 25, bly: 45, zink: 200, kviksølv: 0,4, chrom (i alt): 70, chrom (VI): ikke påviselig</p>		Notér, hvorfor produktet er nødvendigt på din bedrift
Biokul — pyrolyseprodukt fremstillet af en række af organiske stoffer af vegetabilsk oprindelse og anvendt som gødningsstoffer	<p>Kun fra plantemateriale uforarbejdet eller forarbejdet med produkter, der er optaget i bilag II.</p> <p>Maksimal værdi på 4 mg polycykliske aromatiske kulbrinter (PAHs) pr. kg tørstof (DM).</p> <p>Denne værdi skal fornyes hvert andet år og tage hensyn til risikoen for akkumulering på grund af flere ansøgninger.</p>	Gødning	Notér, hvorfor produktet er nødvendigt på din bedrift

Retningslinjer for dokumentation af gødningsbehov:

Jordbundsanalyser

Vi accepterer jordbundsanalyser som dokumentation af gødningsbehov, hvis de er fra den aktuelle vækstsæson*, og viser et lavt indhold af næringsstoffer. Vi anerkender behov for at gøde til vejledende middelværdi.

Bladanalyser

Vi accepterer bladanalyser som dokumentation af gødningsbehov, hvis de er fra den aktuelle vækstsæson*, og viser et lavt indhold af næringsstoffer.

For frugttræer kan analyseattesten også være fra efteråret før. Analysebeviset bør vedlægges en økologi-konsulentterklæring om den specifikke afgrødes behov. Vi anerkender behov for at gøde til middelværdi for den aktuelle afgrøde.

Konsulenterklæring

For nogle næringsstoffer anerkender vi, at behovet for gødskning er dokumenteret, hvis en økologikonsulent har attesteret dette i kombination med en analyseattest, der viser lave næringsværdier.

En konsulenterklæring kan også bruges ved næringsstof-ubalancer, som ikke med sikkerhed kan afsløres ved en bladanalyse eller en jordbundsanalyse, som for eksempel mangel på calcium. Den kan ligeledes bruges ved akut mangel, som tydeligt ses af afgrødens misvækst, og som åbenlyst truer høsten.

Du kan finde [en blanket til konsulenterklæring](#) på Landbrugsstyrelsens hjemmeside.

Særlige behov

Hvis der er et særligt behov for afgrøden, så husk at gøre opmærksom på det.

Produkter der også kan benyttes til plantebeskyttelse

Hvis produkterne også kan benyttes i plantebeskyttelsesøjemed, skal I kunne dokumentere ud fra f.eks. tildelingen af produkterne, at brugen af produktet udelukkende er som gødning og ikke som plantebeskyttelsesprodukter.